

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za leto mesec . . . 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 8, za pol leta . . . 15, za vse leto . . . 30. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navedeni vrstice. Poslana osmrtnice in javnozahvala, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema uredništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

V edinosti je moč!

Volitve na Goriškem.

Včeraj so volile kmečke občine na Goriškem svoje zastopnike v deželni zbor. Izid je že znan našim čitateljem iz brzojavk, priobčenih v današnjem zjutranjem izdanju. Nam, ki smo toli intenzivno in — na to smo ponosni — po najglobljejem svojem prepričanju posezali v volilno gibanje, pa je dolžnost, da povemo odkrito, kako mislimo o izidu včerajšnjih volitev.

Oficijozno poročilo o izidu volitev v kmečkih občinah goriških pravi, da so bili za goriško okoliščino in Tolminski okraj izbrani slovensko-narodni, v Sežani pa da sta bila izvoljena „slovensko-zmerna“ kandidata. — Brzojavno poročilo pa, ki smo je prejeli mi sinoči po zaključku lista, se glasi: Gorica, Tolmin soglasno Slogina kandidata, nesrečni Kras obkoljujejo zavedni volilci.

Kdor je pazno prečital besedilo teh dveh brzojavk, kdor razume namreč prikriti jezik oficijozne govorice in pa odkrito besedo srčnega prepričanja: ta bode vedel takoj, da si je v Tolminu in v Gorici narodna zavednost, moška značajnost izvojevala sijajen trijumf, dočim je na Krasu zmagalo ono breznačelnstvo, ki svojo duševno nagoto najraje skriva pod figovo pero — „zmernosti“. Na Krasu ne vedo morda, a znano je sicer vsemu svetu, kaj pomenja to, kadar poročajo gibčni in elastični oficijozni, da je tam in tam zmagal „zmeren“ kandidat. In celó v takih časih kakor so sedanjí, in pri takih razmerah kakoršne vladajo na Goriškem! V takih časih in pri takih okoliščinah je pojem take „zmernosti“ naravnost odložen vsakemu človeku, kojemu je kaj do političkega poštenja in onega moštva, ki se ne plaši boja za svoje prepričanje bodisi proti komurkoli.

Zmernost je lepa stvar — neizogibno potrebna tako v zasebnem, kolikor v javnem življenju. Zmeren mora biti človek pri uživanju posvetnih dobrot, zmeren mora biti v svojem javnem nastopanju. Kdor ni zmeren, kdor ne ume brzdati svojih strasti, ta ni za rabo ni v zasebnem, še manje pa v javnem življenju. Zmernost je posledica prave vzgoje, zmernost je karakteristik resnične omike. Ali zmernost bodi res zmernost v pravem vzvišenem pomenu besede — ona zmernost, ki ne žali nikogar in hoče dosežati svoje

cilje mirno, pametno, prepričevalno besedo. Taka zmernost je neizogiben atribut zlasti vsakemu zastopniku naroda, bodisi v občinskem zastopu ali v deželni hiši, ali v državni zbornici. Ali zmernost in treznost ne pretvarjaj se nikdar v slepo kimanje, v nedoslednost, breznačajnost in tisto boječe tiho-tapenje, ki je pripravljeno vsaki hip žrtvovati samo sebe in koristi svojih varovancev, da le ne bi se jezili oni, ki so močnejši od nas. Zato pa moramo reči, da je to zgolj sofistika in slepenje, ako se hoče vzbujati domnevanje, kakor da pri sedanjih volitvah po Goriškem vihra boj med načeli zmernosti in nezmernosti. Ne, ampak resnica je le ta, da volilna borba znači boj med zavedno in tudi trezno močatostjo in — slepo poslušnostjo ali pa (ako že hočemo mileje soditi) tisto pretirano obzirnostjo, ki dela, da raje sami škodo trpimo, nego da bi nasprotniku pokazali svoje — pravo.

Dobri kristjani smo in nikdar nismo bili propovedniki slepega maščevanja, ali kar odkrito bode povedano, da v političkem življenju nikdar ne pripoznamo veljave načela, da moramo nastaviti še drugo stran obraza, ko nam je nasprotnik že zasolil krepko za-ušnico na jedno stran. In zato smo smatrali za svojo dolžnost delati na to, da na Goriškem nastane zdrava reakcija proti tradicionalni golobji pohlevnosti slovenskih poslancev v deželnem zboru goriškem, one pohlevnosti, ki je v svoji dobrodušnosti na veliko moralno in materialno škodo vsega slovenskega dela pokrajine, vsikdar in čisto pozabljala na načelo: Do ut des — dam, če mi daš — in je onim, ki že imajo veliko, dajala še več, sebi pa — ničesar. To ni bila več zmernost, ampak slepo žitovanje samega sebe. Proti taki „zmernosti“ smo seveda morali nastopiti odločno.

Živahnim volilnim bojem poučeno in vsled tega tudi zavedno ljudstvo na Goriškem in Tolminskem nas je razumelo: soglasna izvolitev Sloginih kandidatov znači sijajen protest proti „zmernosti“, ki ni zmernost, ampak gola prostitucija pojma prave zmernosti. Na Krasu nas niso razumeli. Vendar pa ne bi hoteli trditi — ne, neopravičeno žaliti nočemo nikogar — da so vsi tisti, ki so drugače volili, nego bi bila zahtevala oč njih pravo razumevanje svoje koristi in

moška značajnost, vedoma izdali narodno zastavo, ampak veliko je kriv na žalostnem izidu volitve na Krasu — nedostatek političke šole. V tem pogledu so Kraševci — prosimo, nikar ne zamerite — daleč, daleč še za Vipavci in Tolminci. Mar menite, da na Tolminskem in Vipavskem niso delovali slični vplivi kakor na Krasu za „zmernost“ v škodljivem nje pomenu, toda tam so se vse take nakane razbile ob skalo disciplinirane in v političkih borbah izšolane narodne vojske; mar menite, da tam ni bilo različnih menenj in zahtev, izvirajočih iz osebnih nasprotstev in malih lokalnih interesov, ali slednjič je prava zavednost podredila male lokalne in osebne interese velikim skupnim interesom. To je pravo rodoljubje, to je prava, resnična zmernost, ki podreja sebe skupni domovinski stvari; pač pa je povsem neumestna tista „zmernost“, ki podreja svojo lastno skupnost samovoljni nasprotnikov: nočemo reči ravno, da vsikdar iz slabih namenov, ampak radi tistega „miru“, ki ni mir, ampak — gnjav. Ne, taka „zmernost“ ni mogla delati proselitov na Vipavskem in Tolminskem in izid volitev je taki, da se smeta ponašati žnjim vodstvo goriških Slovencev in vse prebivalstvo. In mi snemamo v spoštovanju klobuk raz glavo.

Večina Kraševcev je izvolila drugače. Misel političke močatosti in krepke samobrane je doživela na Krasu občuten poraz — to stoji in s tem dejstvom moramo računati. Na vse zadnje bi se mi niti ne razgrevali, ako bi se smeli naupati, da bodo na posledicah trpeli le oni, ki so tako hoteli; ali, Bogu bodi potoženo, stvari stojé tako, da bode račun kraške zmote plačeval ves slovenski del pokrajine. O raznih mogočnih uplivih ne govorimo, ker bode o tem dovelj govora v deželnem in državnem zboru, pač pa moramo vprašati vse one, ki so delali na to, da je volitev izpala kakor je izpala: ali ste res dobro pomislili, kaj delate, ali res mislite, da ste posebno povspestili svoje in svojih sorojakov koristi, ko ste nekako srditostjo rušili sporazumljenje med bodočim zastopstvom Slovencev v deželnem zboru? Kako opravičite to svoje početje pred ostalimi nekraškimi rojaki? To se vam ne posreči nikdar! Vipavci in Tolminci so vam že dali primeren odgovor s

tem, da so jednoglasno volili tako, kakor niste hoteli vi!! Danes se morda se ne zavedate še, ali — samo dobri Bog daj, da ne bi bilo tako — skoro, skoro vas ponči dejstvo, kako strašno odgovornost ste si naložili na rame pred svojimi ožjimi rojaki kraškimi, pred vso Primorsko in po takem pred vsem narodom slovenskim. Nič nismo pretirali ko smo rekli: pred vso Primorsko. Kajti vsak politički abecedar si lahko izračuna na prstih, da bi bili odnošaji vse drugačni po vsem Primorskem, ako bi strune v deželnem zboru goriškem — kjer je naš življ najkrepkejši — zvenele nekoliko odločneje. Česa naj zahtevamo od siromašne, komaj preporodivše se Istre, ako na zelenem drevesu dozoreva — takov sad. Le glejte, kako obračunate se svojo vestjo, kadar bodo morali vsi primorski Slovenci po vaši krivdi pogoltati ta sad, ko bodo s tisočaki morali plačevati račun „zmernosti“. Ne, na Kraševce sploh ne smemo zvrčati krivde: volili so kakor jih je naučila stara šola, ki ni hotela nikdar, da ljudstvo dozorevaja politički! Pač pa pade vsa odgovornost na agitatorje, ki so ali v svojem osebnem nasprotju ali pa v svojem slepem servilizmu pripomogli, da je na Krasu zmagal voditelj naših najhujših nasprotnikov v državnem zboru in zagovornik v neobvpijočih razmer istarskih.

Vodstvo Slovencev v Gorici si pa lahko umije svoje roke. Ono je storilo svojo rodoljubno dolžnost, kaj more ono zato, da te dolžnosti niso hoteli poznati drugi!

Politiške vesti.

V Trstu, dne 16. septembra 1895.

Volitve na Goriškem. O včeraj izvršenih volitvah v kmečkih občinah goriških govorimo na prvem mestu. Izid volitev na Krasu nas ni presenetil ni najmanj, kajti proti taki koaliciji, ki se je zasnova na Krasu proti dobri stvari, je borba težka že sama na sebi; ali to ni bilo glavno: glavni vzrok porazu je bilo dejstvo, da niti v sanjah nismo mislili na to, da bi pri volitvah na Krasu kedaj mogla priti v veljavo — istrska sredstva.

V tem pogledu so nas prijatelji s Krasa že minolega tedna opozarjali na razne dogodke, ki so diametralno nasprotni duhu

dvorskega človeka, a proti banu Ungnadu kričalo se je na vsa usta kar se je bilo prej govorilo po tajno. „Ne, mi ne maramo Štajerca za bana“, kričal je v plemiških sestankih Gašo Alapič; „mi ne maramo človeka, ki se po hrvatski niti prekrizati ne zna, ki ne prihaja na sabor, ki nima za seboj prave vojske, ampak mu vojski zapoveduje nadvojvoda Ernest. Kakó je on mogel pristati na 15. članek požunskega sabora, ki nas stavlja pod nemško komando? Kako je mogel dopustiti, da se hrvatsko Primorje odcepi od banske oblasti? Zakaj se ne piše tudi banom Dalmacije? Mar ni to od nekdanj hrvatska zemlja? Zakaj pušča v hrvatsko krajino nemške generale? Piše se grof od Celja, od Sonneka. Kaj naj to nam? Ta ban ne čuva naših svoboščin, ta ban nas hoče zvezati Štajerskoj. Tega mi nečemo in nečemo!“ In ni dolgo banoval gospod Krsto. Nemilo se je razljutil kralj, čuvši, kaj je Ungnad storil Zagrebčanom. Kmalu bil je pozvan v Beč, a leta 1584. na nedeljo „Quasimodo“ javilo je kraljevsko pismo gospodi stanovom in redom v zagrebškem saboru, da je gospod Krsto Ungnad od Sonneka „zbok bolezni“ dignjen od banske časti. Na istem saboru bil je proglašen plemičem Ivan Jakopović, sodec zagrebški.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

144

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

„To, ubogi brat! Hoteli so, da naj se to zgodi javno v saboru, da prideš ob ugled v očeh teh kramarjev, toda jaz sem pisal Rudolfu. Prevelika bi bila to sramota Toraj piši kralju, piši saboru, da ne maraš biti več podban, da si bolehen, kaj vem jaz.“

„Jaz, jaz?“ zajecal je Stepko, grizoči ustnice.

„Piši, prosim te! Moram poslati kralju abdikacijo, ker —“.

„Ker?“

„Ker bode javne sramote!“

„Hočem pisati“, zašepetal je Gregorijanec, prijemši pero in napisal je ostavko.

„Bene! Tega ne ve nihče razven mene. A sedaj bodiva vesela! Daj vina, vina daj!“

Strt od jeze zgrudil se je Gregorijanec na stol.

„Vse, vse propadlo! Vse moje nadeje uničene, — a maščevanje, ah maščevanje moje!“

„Pusti to! Ker, hvala Bogu, dosti imaš!“

„Dosti? Kaj je dosti? Misliš-li srebro in zlato? Mari mi je za to! Moja čast, moja nadeja — vse v posmeh!“

„A da! Daj vina, da se nekoliko razveselim; kraj Klarinega očenaša se mi tako in tako zeva.“

V saboru leta 1581. v Varaždinu odrekel se je podban Stepko Gregorijanec pismeno podbanski časti. Sam ni došel; zakaj, tega ni izjavil. Tudi Ungnad je rekel, da ne ve, zakaj se je zahvalil, toda ban in sabor vedela sta, radi česa, no mukoj so molčali vsi in izvolili Gašperja Druškocija podbanom. Zajedno so stanovi preklicali sklep, po katerem je bil Zagreb izobčen ter da bosta v naprej bansko sodišče in sabor zborovala v Zagrebu.

„Dobro je“, rekel je Jakopović; „toda še ni mera polna. Da čujemo kraljevsko sodišče!“

XXV.

Sam samcat bival je Stepko Gregorijanec na svojem gradu, ljut na svet, na ljudi; sam je bival kakor medved v svojem brlogu. Stanovi so mu sicer izdali pod pečatom svedočbo, da je vestno vršil svojo podbansko čast, dali so mu celó naslov kapitana kraljevine, toda Stepko se je vsemu temu grenko smejal, znajoči, da gospoda tega niso storili radi njega, marveč radi ugleda velikašev. Minolo je leto za letom, lasje so pričeli Stepku siveti, ponosna glava klanjati se, srce mu je razjedal tajen, neizlečljiv črv. V

volilne svobode, volilnemu redu in ustavnim zakonom avstrijskim. No pustimo to, stvar pride v razgovor na drugem mestu!

Že minolega tedna smo slutili, da je bila vsa Fabijanijeva kandidatura zgolj ma-never, zasnovan v ta namen, da je odvrnil pozornost naše stranke od pravega kandidata nasprotnikov, gospoda Muhe v Lokvi.

Iz Naklega nam je namreč pisal prijatelj že dne 13. t. m.: „Poslanca bodeta torej gg. Muha iz Lokve, ki je bil o poslednji volitvi za državni zbor glasoval za E. Hohenlohe in pa deželni odbornik dr. J. Abram, ki meri le na dve tretjini. Živela!“

Iz Komna pa so nam poročali naravnost neverjetnih stvari, ki so se dogajale tam ob volitvi, tako, da jih niti ne moremo priobčiti v svojem listu iz lahko umevnih razlogov, ampak moramo prepustiti državnim in deželnim poslancem, da oni store svojo — dolžnost!!!

Samo jeden vzgled naj podamo tu. G. dekan v Komnu, ki je sicer navadno bolan o cerkvenih slovesnostih, prišel je „zdrav“ na volišče za nasprotna kandidata; istotako nekoli drugi, ki še niso bili tam o zadnjih občinskih volitvah; na drugi strani so pa učitelju v Svetem, g. Grahliju, zabranili glasovanje, ker... no, ker ga še ni bilo tu o zadnjih občinskih volitvah. Zakaj pa se ni g. Lukežiča iz istega vzroka poslalo volit v Miren? Tako bi bilo pravično in morda tudi — katoliško. Kaj menite gospodje pri „Primorskem listu“?

Sicer pa se nadejamo, da ta sicer nesrečna volitev ne ostane brez dobrodelnih posledic na Krasu. Veliko bo pridobljeno že s tem, ako se zdaj vzbudi zanimanje za javne stvari. A danes že lahko rečemo, da pri poznanem bistrem razumu Kraševcev bodo po došlem spoznanju za vedno nemogoče take volitve, kakor je bila sedanja.

Romunske rodoljube, ki so bili obsojeni radi poznane spomenice, pomilostil je naš milostljivi cesar in kralj! I tu vidimo zopet, da popravlja modra roka cesarjeva, kar je zagrešila narodna nestrpnost.

XX. september v Italiji. Te dni se je razširila govorica, da tudi avstrijski poslanik v Rimu razobesi zastavo povodom velikega narodnega praznika. Ta vest je močno in po pravici razburila avstrijske konservativce. Danes pa javljajo iz Rima, da ni avstrijski, ni španski, ni francoski poslanik ne razobesijo svojih zastav.

Različne vesti.

Stanje nadvojvode Ferdinanda d'Este menda še vedno ni tako, kakor bi bilo želeli. Tako vsaj sodimo po vesti, da je sloveči dunajski profesor Schrötter odpotoval v Mendolo k bolnemu nadvojvodi.

† **Veleč. g. Mihael Jagodec**, katehet na državnej deske ljudske šoli, je davi ob 4. uri po dolgi in mučni bolezni, večkrat previden se sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspa. Spreved bode jutri ob 3½ uri popoldne iz ulice Fabbri hšt. 7 v cerkev starega sv. Antona. Pokojnik je bil vesten duhovnik, marljiv učitelj in vrl narodnjak. Blag mu spomin!

Železnica na ozki tir Trst-Opčine-Sežana. Trgovinsko ministerstvo odobrilo je načrt namerovane železnice na ozki tir iz Trsta preko Opčin v Sežano. Izvršba načrta je torej bistveno zavisna le od potrebnega kapitala, govori se pa, da je s te strani to podjetje popolnoma zagotovljeno.

Vojaško kontrolno zborovanje. Vojski na dopustu in v rezervi toliko oni vojne mornarice, kolikor vojske, bivajoči v Trstu, morajo se letos prijaviti pri kontrolnem zborovanju v tem le redu: Dne 1., 2. in 3. oktobra oni vojniki, ki pripadajo vojni mornarici in sicer po abecednem redu svojih priimkov, namreč dne 1. oktobra tisti, katerih priimki pričenjajo s črko A, B, C, D, E, F, G, H; dne 2. oni od I do R, in 3. od S do Ž. — Dne 4. in 5. bode zborovanje za vojnike pehote v tem le redu: dne 4. oni s priimkom s početnimi črkami A do M., dne 5. pa od N do Ž. — Dne 6. oktobra bode kontrolno zborovanje za vojnike vseh drugih vrst (konjstva, topništva, lovcev, ženije, sanitete itd.). — Dopolnilno kontrolno zborovanje bode dne 10. novembra za vojnike s početnicami A do E, dne 11. od F do L, dne

12. od M do R in dne 13. od S do Ž. — H kontrolnemu zborovanju naj vsak prinese s seboj vojaški dopustni list. Zborovanja bodo vselej v vojašnici mornarice (Lazzaretto vecchio) ter bodo pričienala točno ob 9. uri dop.

Kaj bo z Ljubljano? Pod tem naslovom piše se nam od tam, 15. t. m.: Te dni razdele se zadnji krajevni državni posojila in podpore ter nabranih darov. Po intencijah zakona in želji darovalcev bil bi se imel denar razdeliti faktično prizadetim prosiilem in v resnici podpore potrebnim osebam. To se je pa storilo le deloma. Zlasti glede hišnih posestnikov je komisija zelo čudno in nedosledno postopala. Nasledki tega nerodnega postopanja pa ne izostanejo. Največ bodo trpele sedaj seveda — stranke. Gospodari imajo zdaj denar v rokah in se, kolikor jih ga je premalo dobilo, odškodujejo pri stanarini! To se kaže v znatnem številu že zdaj! ... Pa je najvinih ljudi pri nas dovelj, ki mislijo še vedno, da se Ljubljana prenove in opomore v štirih ali petih letih! Ljubljana je poškodovana in ostane taka, če država ne da več podpore! — Le pogledjte kako in kaj se tu vse „popravlja, veže in krpa“! Stari „lontovž“ se krpa kakor kak dragocen plašč! Zazidajo se tisočaki, vreden pa ni — par novih opek!

Opazovalec.

Razpisana zdravniška služba. Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Tolminu izpraznjeno je mesto okrajnega zdravnika v X. pl. razr. Prošnje je uložiti ali neposredno, eventualno potom predpostavljene oblasti, do 1. oktobra t. l. pri predsedništvu tržaškega namestništva. Prošnjam je uložiti predpisane dokaze o zdravniški sposobnosti, znanju slovenskega in nemškega jezika ter dokaz o povoljno položenem fizikatem izpitu.

Pomorska kopelj tržaška. Minolo nedeljo dne 15. t. m. zatvorili so za letos, kakor smo že sporočili, pomorsko zdravilišče tržaško. Mala slavnost pričela je zjutraj s sv. mašo katero je daroval v kapelici zavoda preč. g. Hrovatin, župnik št. Jakobski. Po sv. maši odpeli so zahvalno pesem, potem je župnik v primernem nagovoru vspodbujal otroke k hvaležnosti do njih dobrotnikov. Popoldne zbrali so se v veliki dvorani zavoda članovi ravnateljstva, več zdravnikov in prijateljev otrok ter zastopnik magistratov. Zdravnik dr. Cambon je sporočil o minoli sezoni. Kopelj se je otvorila dne 30. maja; prišlo je 50 škrofuloznih otrok z Dunaja, dne 1. junija so pristopili domači bolni otroci (91). Prvi del sezone trajal je 55 dni; bilo je v kopelji 141 otrok (67 dečkov in 74 deklet). S 25. julijem je pričel drugi del; vsprejeli so z nova 59 otrok (30 dečkov, 29 deklet). Od prejšnjih odpustili so jih 39 (20 dečkov, 19 deklet), ki so bili ali popolnoma ozdravili, ali pa se jim je obrnilo mnogo na boljše. Vseh otrok bilo je letos v kopelji 200; tako veliko število ni bilo še doslej nikdar. 6 otrok (3 dečki in 3 dekleta) došlo je dne 9. avgusta iz Prage; le-ti ostanejo v kopelji še kakih 10 dni, ker so kasno vstopili. Popolnoma ozdravilo je 98 otrok, 56 se je bolezen jako zboljšala, 38 zboljšala in le pri 7 kopelj ni imela nikakoršnega vpeha. Umrlo je 1 dete, toda vsled novo nastopivše bolezni. 6 otrok je bilo obolelo za davico; le-te so odpravili iz kopelji v bolnišnico. — H koncu so otroke pogostili, na vrtu je igrala godba. S tem je bila zaključena letošnja sezona, ki kaže zares sijajen uspeh. Da se širi dobri glas pomorskega zdravilišča tržaškega, kaže dejstvo, da so poslali letos, kakor omenjeno, šest otrok celo iz oddaljene, zlate Prage.

K poslednjemu požaru. Pod razvalinami tovarne Modiano vedno še tli. Gasilci morajo vsako toliko brizgati vodo. — Včeraj je strokovna komisija pregledala hišo št. 3 v ulici Piccardi in št. 7 v ulici Leo, kateri poslej sti prizidani pogoreli tovarni. Poslednjo hišo treba izprazniti, ker se utegne podreti, kadar odstranijo še stoječe zidove pogorele tovarne, v hiši št. 3 pa se morajo izseliti stanovniki iz podstrešja. — Čujemo, da je požar provzročil mnogo večjo škodo, nego je bilo soditi prvi hip, kajti ogenj je uničil več, deloma popolnoma novih strojev, ki še niso bili zavarovani. Lastnik tovarne je nedavno pričel svoj zavod širiti; dotično pričetno zgradbo ogenj ni poškodoval, zato je lastnik odredil, da se zidanje pričetega krila nadaljuje.

Tajinstvena smrt. Včeraj popoldne jelo je 3letno Karolino Žerjav, hčerko gostilničarja v ulici Solitario hšt. 5, kar h kratki silno dušiti. Otrok so prinesli urno na zdravniško postajo. Ker je bilo opravičeno misliti si, da je dete kaj pogoltnilo, kar mu je morda zašlo v sapnik, preiskal je zdravnik sapnik, toda isti je bil čist. Otroku je zapiralo sapo bolj in bolj. Zdravnika dr. Tempesta in Goldhammer poskusila sta zatorej skrajno sredstvo: razparala sta otroku sapnik. Tudi to ni pomagalo in dekletce je umrlo po nekaj minutah. Stvar so prijavili kompetentni oblasti, trupelceprepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu, kjer je razparajo.

Nagla smrt. Te dni je dospel 75letni inženir Peter Luger po opravkih z Reke v Trst. Nastanil se je pri svojih sorodnikih v kampanji Ara, ulica Fabio Severo. Včeraj je starega gospoda zadela kap na srcu. Prihitej je zdravnik dr. Fonda z zdravniške postaje, toda pomagati ni mogel več, ker je bil starec že mrtev.

Samomora. 19letni gojenec tukajšnje obrtne šole, Jurij Katalan, sin zidarskega nadziralca in hišnega posestnika na Škorklji, moral bi te dni napraviti ponavljajno poskušnjo, da bi mogel vstopiti v viši razred. Mladenič se pa na izpit menda ni pripravil prav nič, ali le nezadostno in zato se je bal, da propade. Iz strahu pred sramoto sklenil je umreti. Včeraj popoldne legel je doma na postelj in si sprožil hitec iz samokresa v prvi Pok je privabil domačine, ki so urno pozvali zdravnika z zdravniške postaje, toda le-ta ni mogel več pomagati, kajti krogla je bila prodrla nesrečnežu srce in umrl je bil hipoma. — 55letna Marija Bartelände, prodajalka tobaka, skočila je včeraj popoldne raz okno svojega stanovanja, nahajajočega se v IV. nadstropju hiše št. 4 v ulici Ghega, na dvorišče. Pobila se je tako, da je izdahnila svojo dušo predno je prihitel zdravnik. Samomorilka ni ostavila nikakoršnega pisanja, iz katerega bi se moglo sklepati na vzrok samomora.

Vesela vest. Pariški „Figaro“ javlja, da se razkralj Milan ne povrne več v Srbijo, ampak se stalno naseli v Parizu.

Kuga med živino. Službeno poročilo o kužnih boleznih med živino javlja, da se širijo garje med živino v okraju Pazinskem.

Sodnijsko. 30letni težak Josip Primožič iz Trsta je dobil včeraj pred tukajšnjim sodiščem zaradi tatvine 8 mesecev ječe. Ukral je bil dne 14. avgusta t. l. trgovcu Koshu vrečo turščine moke, vredno 9 gl. 25 nvč. Nameraval je moko prodati, toda na potu ga je prijel polic. agent Moretti ter ga priprl. — 11. avgusta t. l. zvečer razgrajal je 30letni težak Ivan Gržič iz Trsta, pristojen v Rakek, po ulici Malcantan. Dva strazarja prišedša k njemu, sta ga opominjala, da naj molči. Gržič ju je opsoval. Ko sta ga hotela odvesti v zapor, upiral se je na vse kriplje, zval ljudi v pomoč in konečno ju je hotel celo podkupiti, da ga izpustita. Za vsa ta junaška dela dobil je čeraj 18 mesecev ječe.

Najnovejše vesti.

Dunaj 16. Velika vojvodinja, cesarjevinja-udova Štefanija dospela je semkaj s svojo hčerko.

Dunaj 17. Cesar je obiskal v hotelu danes semkaj prišedšo romunsko kraljevsko dvojico, Rumunski kralj je zatem obiskal Nj. Vel. v dvoru, kraljica pa je obiskala veliko vojvodinjo Štefanijo.

Dunaj 17. „Vaterlandu“ poročajo iz Bozna na Tirolskem, da se veliki vojvoda Fran Ferdinand d'Este preseli v kratkem na koji dalmatinski otok.

Tarnopol 17. Poslednja dva dni obolelo je 5 otrok za kolero, jeden otrok je umrl. — Po inicijativi magistratnega zdravnika odprla je mestna občina javno kuhinjo, kjer se ubogim deli čaj.

Rim 17. Kraljevska dvojica se je vrnila v Rim. Ljudstvo jo je vsprejelo velikim navdušenjem.

Trgovinske ozkojavke.

Quatimpsta. Pšenica — spomlad 6,74 6,77 Pšenica za jesen 1896 6,26 do 6,27. Oves za jesen 5,52—5,54. Riž za jesen 5,59 5,60 Koruza za sept.-oktober 5,35 — 5,40 maj-juni 1896 4,54—4,55 Pšenica nova od 75 kil. f. 6,25—6,35 od 79 kil. f. 6,30—6,40 od 80 kil. f. 6,35—6,50 od 81 kil. f. 6,45—6,65 od 82 kil. f. 6,55—6,65 od 80-letnem 6,70—7—; prosa 6—4,60 rižova 5,40—5,30. Pšenica: Dobre ponudbe, povpraševanje malo. Prodaja 30000 met. st. 2½, nvč. ceneje Vreme lepo. Praga. Neratimian sladkor za avgust f. 12,80 nova letina 13,25. brez carine.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev procej f. 28,50. Con case 29,25 —. Četvrti 30 —. V glavah (sodih) 30,25 —.

Santo. Kava Santos good average september 91.50.

za januar 89.75. mlačno. Hamburz. Santos good average za september 74 — december 72,25 mare 71 — mirno.

Dunajska borza 16. septembra 1896

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100,75	100,75
„ „ „ v srebru	101 —	100,05
Avstrijska renta v zlatu	122 —	121,05
„ „ „ v krunah	101,25	101,05
Kreditno akcijo	402,50	403,25
London 10 let.	120,40	120,40
Napoleoni	9,56	9,56
20 mark	11,79	11,78
100 italj. lir	45,40	45,50

Spretnega

solicitatorija

sprejme dr Matej Pretner, advokat v Trstu, s 1. oktobrom 1895 pod ugodnimi pogoji.

SPIRITUS SINEPIS COMPOSITUS (ALGOFON)

je jedino sredstvo proti zobobolu, glavobolu itd. ter se dobiva v stekli niah, previdenih poukom za vporabo, po 20 nvč. izključno v premovani

Lekarni **Prazmarer (Ai due Mori)** Piazza grande, Trst.

Čuvati se je ponarejanj. Telefon št. 207.

Veliko zalogo otrobov, moke, sladkorja, kave, riža, suhega grozdja in drugega kolonijalnega blaga ima

JOSIP STICOTTI

Via Stadion št. 25. Trst.

Jakob Hafner

izdelovatelj civilnih in vojaških oblek

prevzimalja kakoršne-koli naročbe za uniforme po jako umestnih cenah.

Via Caserma št. 12.

JAKOB STRUKELJ - TRST

Via Caserma št. 18 uhođ piazza della Caserma.

(nasproti veliki vojašnici), prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angloška

kolesa (bicykle)

Zastopstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co Ltd. Nottingham Anglesko“ in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.

Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski. Kolesa pahlja se na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.

Sprejemase popravila vsakovrstnih novih in starih koles in kavalnih strojev. V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.

Zahtevajo naj se ceniki!

RAZSTAVA POHIŠTVA

z Dunaja in iz Trsta

dobro poznane tvrdke

Angelo Delpin

v ulici del Torrente hšt. 23, 1. nadstropje.

(vstric gledališča Armonia).

Priporoča velikansko svojo zalogo pohištva in tapetarskih stvari.

Pohištvo za spalno sobo, popolno, od f. 146 do 350

„ „ „ jedilno sobo „ f. 140 „ 350

Pohištvo za uradnike in delavce po snižanhi cenah.

Zares izborne pohištvo po ni-kih cenah.

Nova, velika zaloga olja, octa in mila

Sticotti

Via Stadion šte. 19.